

стоянне розширення повноважень і компетенції інституцій ЄС, що також не дозволяє вписати його в стандартні рамки міждержавної організації.

Якщо подивитися на ЄС з позицій концепцій, які лежать в його основі і тих декларацій-цілей, з допомогою яких він створювався, то він непересечна федерація. Достатньо згадати слова Роберта Шумана і Жана Монне, цих «отців-засновників» Європейського Союзу: «Шляхом об'єднання основних виробництв і створення нового Верховного органу... нинішнє пропозиція забезпечить створення перших реальних ґрунтів Європейської федерації, необхідної для збереження світу» – 1950 р.

12 вересня 2012 р. Голова Європейської комісії Жозе Мануел Баррозу виступив з заявою про необхідність статусу ЄС як федерації: «Нам буде необхідно рухатися до федерації європейських держав. Сьогодні я прошу до федерації національних держав», підкреслив, що Євросоюз повинен стати «демократичною федерацією націй», а не «наднаціональною супердержавою». До 2014 р. Єврокомісія повинна надати план, в якому викладено майбутні перспективи ЄС в плані політичної орієнтації, правового і державного устрою.

З вищевикладеного випливає, що ЄС є унікальним геополітичним утворенням-симбіозом, в державно-правовому статусі якого поєднуються найрізноманітніші елементи державних моделей, прагнуть до кінцевого федеративного устрою.

Бондаренко О. О

*студент, Дніпропетровський державний
університет внутрішніх справ*

ЄВРОПЕЙСЬКА ПОЛІТИКА СУСІДСТВА: РОЛЬ УКРАЇНИ

Європейський союз на початку ХХІ ст. є зразком безпрецедентної міждержавної інтеграції, яка нині визначає як ситуацію у Європі, так і її місце у світі. Від часу заснування у 50-х рр. минулого століття перших інституцій, що лягли в основу ЄС, до сьогодні це об'єднання стало одним із найпотужніших фінансово-економічних і політичних центрів світу, ядром системи європейських цінностей і стандартів. Європейська політика сусідства –

нова політика ЄС, якою передбачено створити в південному і східному напрямках нових кордонів, створити зону стабільності, миру і добробуту налагодженням тісних довготривалих відносин із сусідніми країнами.

На мою думку, Європейську політику сусідства (ЄПС) спрямовано на те, щоб не припустити виникнення нової лінії розподілу між розширеним ЄС і країнами-сусідами, і надати їм можливість брати участь у різних видах діяльності ЄС завдяки тіснішій політичній, економічній, культурній співпраці. Тому останнім часом ЄПС стала об'єктом жвавого обговорення в політичних і наукових колах нашої країни.

Єдиний економічний простір з прозорими кордонами, відкритими для вільного руху товарів, капіталів, послуг і людей, економічні засади, які забезпечують гідний рівень життя громадян, ефективні механізми розв'язання найважливіших проблем у сферах політики, соціального захисту, охорони навколишнього середовища – все це сприяє зміцненню впливу ЄС на міжнародній арені та прагненню інших європейських держав приєднатися до нього.

За визнанням значної частини політиків і світової громадськості Україна є однією з основних країн у забезпеченні системи європейської безпеки.

Вперше концепція ЄПС була викладена у зверненні Комісії «Ширша Європа» у березні 2003 року. Вона засвідчила, що формування відносин з сусідами – один з пріоритетів зовнішньої політики розширеного ЄС. ЄПС не торкається питання потенційного членства. Вона пропонує сусіднім країнам привілейовані відносини, які будуватимуться на взаємному визнанні спільних цінностей, головним чином у сфері верховенства права; справедливого управління; дотримання прав людини, зокрема, прав меншин; принципів ринкової економіки та безперервного розвитку.

Європейський Союз повинен зміцнювати політику сусідства в регіоні, орієнтуючись на два основні завдання: співпраця з партнерами з метою зниження рівня бідності та створити зону спільного процвітання й цінностей, які базуються на глибшій економічній інтеграції, міцних політичних й культурних зв'язках, посиленій транскордонній співпраці та спільній відповідальності за запобігання конфліктам між ЄС та її сусідами.

Підхід Європейського Союзу базується на таких цілях: розширення внутрішнього ринку та регуляторних структур; приві-

лейовані торговельні відносини та відкриття ринку; перспективи для законної міграції та руху людей; інтенсивна співпраця з метою запобігання і боротьби зі спільними загрозами для безпеки; активне політичне залучення ЄС для запобігання конфліктам і їх вирішення; активніші зусилля для сприяння правам людини, глибокій культурній співпраці та поглибленню взаєморозуміння; інтеграція в торговельні, енергетичні та телекомунікаційні мережі і європейську дослідницьку зону; нові інструменти для сприяння і захисту інвестицій; підтримка інтеграції у глобальну торговельну систему; посилена допомога, краще реагування на потреби; нові джерела фінансування.

Європейська політика сусідства застосовується до найближчих сусідів ЄС. Цими країнами є Алжир, Вірменія, Азербайджан, Білорусь, Єгипет, Грузія, Ізраїль, Йорданія, Ліван, Лівія, Молдова, Марокко, окуповані палестинські території, Сирія, Туніс та Україна.

Теоретична основа дослідження даного питання викладена у працях багатьох вчених, зокрема: монографія Н. Л. Яковенко та В. В. Халаджи «Європейська політика сусідства: роль та місце України», М. В. Чабанна «Європейська політика сусідства та її роль у розвитку відносин Україна – ЄС», М. М. Микієвич «Міжнародно – правові аспекти співробітництва Європейського Союзу з третіми країнами».

Отже, враховуючи ситуацію, яка склалася, Україна в першу чергу має: продовжувати на всіх рівнях наголошувати про свій євроінтеграційний вибір і прагнення в довгостроковій перспективі набути повноправного членства в ЄС; розробити довгострокову деталізовану програму інтеграції України до ЄС. Розробити і представити на розгляд країн-членів ЄС позиційний матеріал щодо бачення Україною посилення ЄПС; закріпити досягнуті в переговорному процесі з ЄС щодо укладення нового базового договору узгоджені положення, які будуть максимально сприятливими для практичного наближення України до ЄС у всіх можливих сферах. У зв'язку з цим, незважаючи на малу ймовірність закріплення в договорі положення про відкриття перед Україною перспективи її вступу до ЄС, продовжувати всіма можливими засобами просувати цю ідею в підготовчому та переговорному процесах.

Крім того, слід більш детально проаналізувати наслідки реалізації ініціатив для України, закріплених у Повідомленні Євро-

пейської Комісії щодо посилення ЄПС, зокрема щодо перспективи створення єдиного економічного простору сусідства, а також приєднання України в багатобічних механізмах співробітництва ЄС із країнами-сусідами у визначених цільових сферах.

Отже, проблеми ЄПС у світлі українських інтересів заслуговують на увагу і потребують аналізу не тільки з боку офіційних чинників, а й ширших кіл науковців, місцевих владних еліт.

Кондратьєва Т. Ю.

аспірант, Національний університет «Одеська юридична академія»

ВЕКТОРНІСТЬ УКРАЇНСЬКОЇ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ПОЛІТИКИ: ПРАВОВИЙ АСПЕКТ

Географічне розташування України лягло в основу двох геополітичних концепцій – євразійської і євроатлантичної. Суть євразійської концепції полягає в обґрунтуванні необхідності геополітичної орієнтації України на країни Євразії, перш за все, на Росію. Євроатлантична ж концепція – відображає пріоритетність української геостратегії через побудову тісних відносин з країнами Західної Європи. Зі здобуттям незалежності Україна опинилась між двома потужними блоками – Європейський Союз та Російська Федерація. Історично відомо, що Україна пройшла доволі складний шлях, що позиціонує її як частину і європейського і євро-азіатського (російського) соціально-культурного простору. Так від самого початку було встановлено, що політика України не матиме абсолютно одностороннього характеру. У грудні 1991 році Україною був підписаний договір про СНД, який передбачав подальше співробітництво України з країнами пострадянського простору. Для України важливе значення мали економічні питання, які необхідно було вирішити в рамках СНД, але розуміння можливості створення нового прототипу Радянського Союзу та перетворення СНД на військово-політичний блок, зупиняло Україну на шляху інтеграції до РФ в рамках СНД. Україна проводила політику, яка забезпечувала реалізацію її національних інтересів, утвердження її державності, виступаючи найбільш непримиримим опонентом Росії серед країн СНД. Насамперед вона відмовилась від участі у багатьох структурах Співдружності та Міжпарламентської Асамб-